

13|11|19

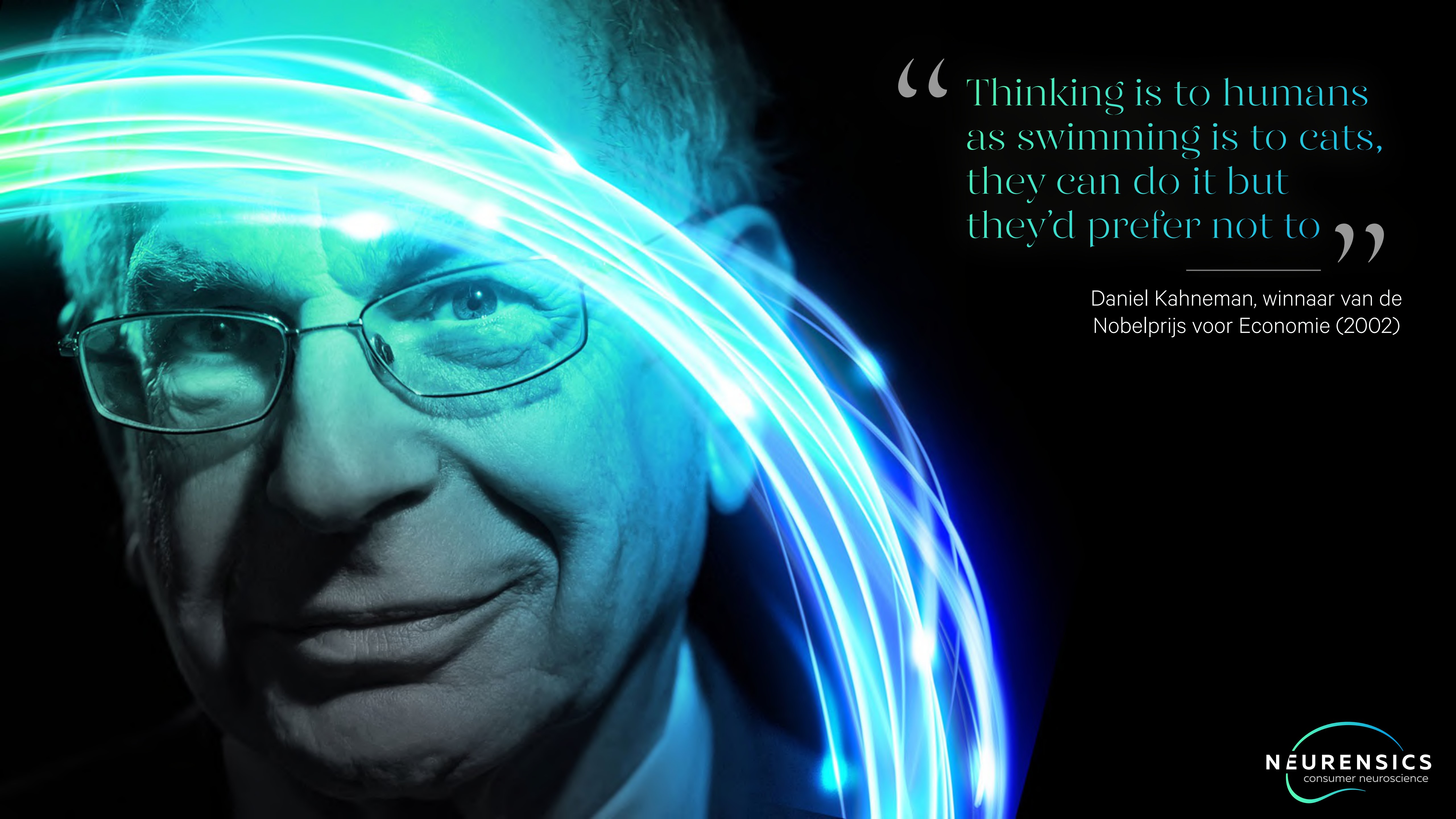
Nudging & gedragsverandering:
Hoe breng je de burger in
beweging?

---

walter@neurensics.com

Waarom
neuromarketing?

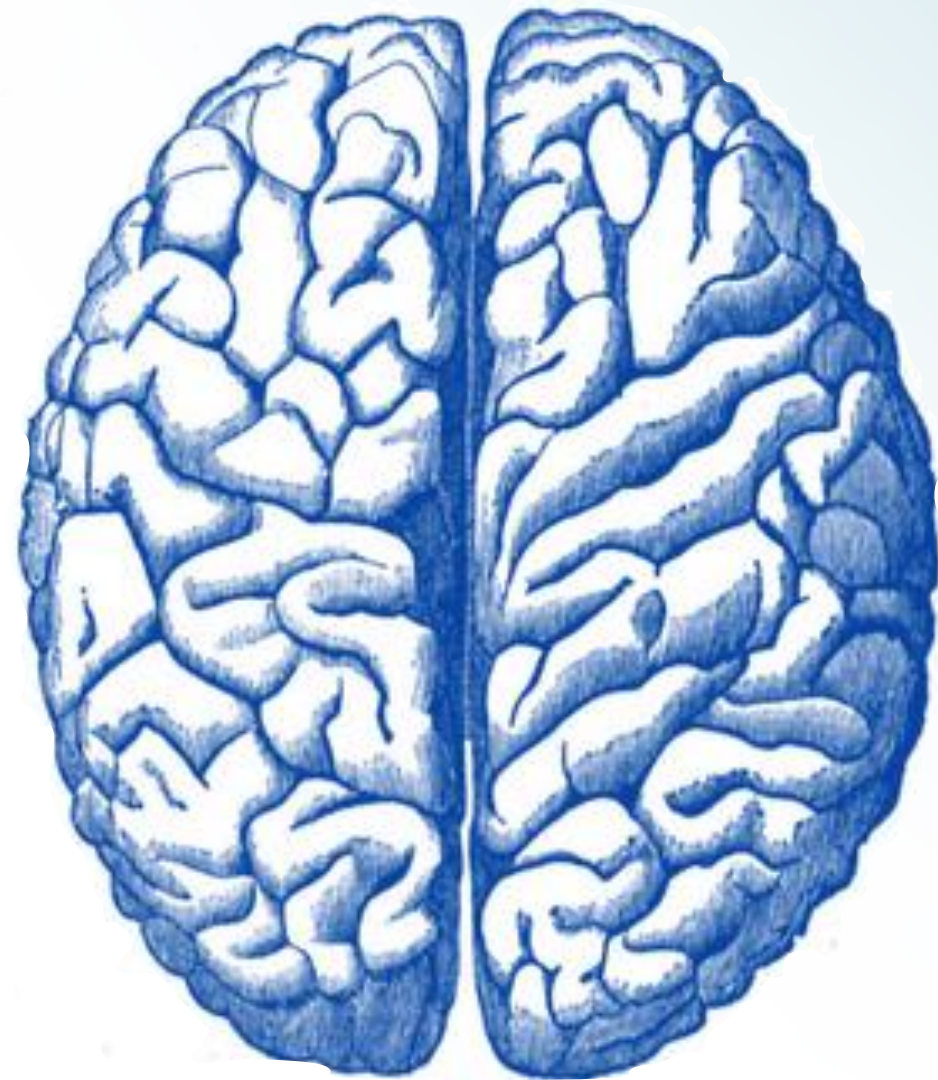

“ Thinking is to humans
as swimming is to cats,
they can do it but
they'd prefer not to ”

Daniel Kahneman, winnaar van de
Nobelprijs voor Economie (2002)

Systeem 1 vs. Systeem 2 (Kahneman)

Systeem 2

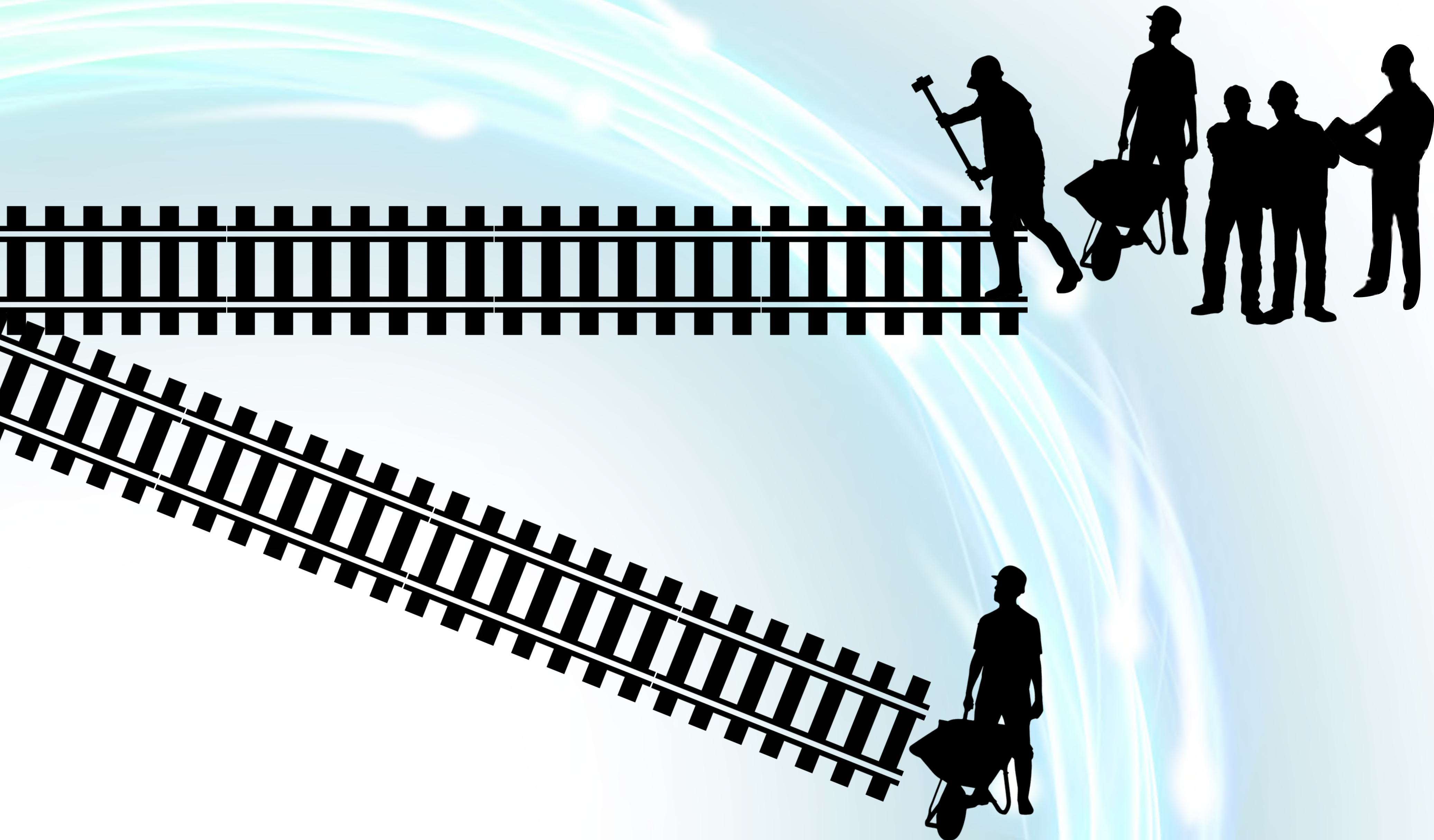
Langzaam
Moeizaam
Logisch redeneren
Bewust

Systeem 1

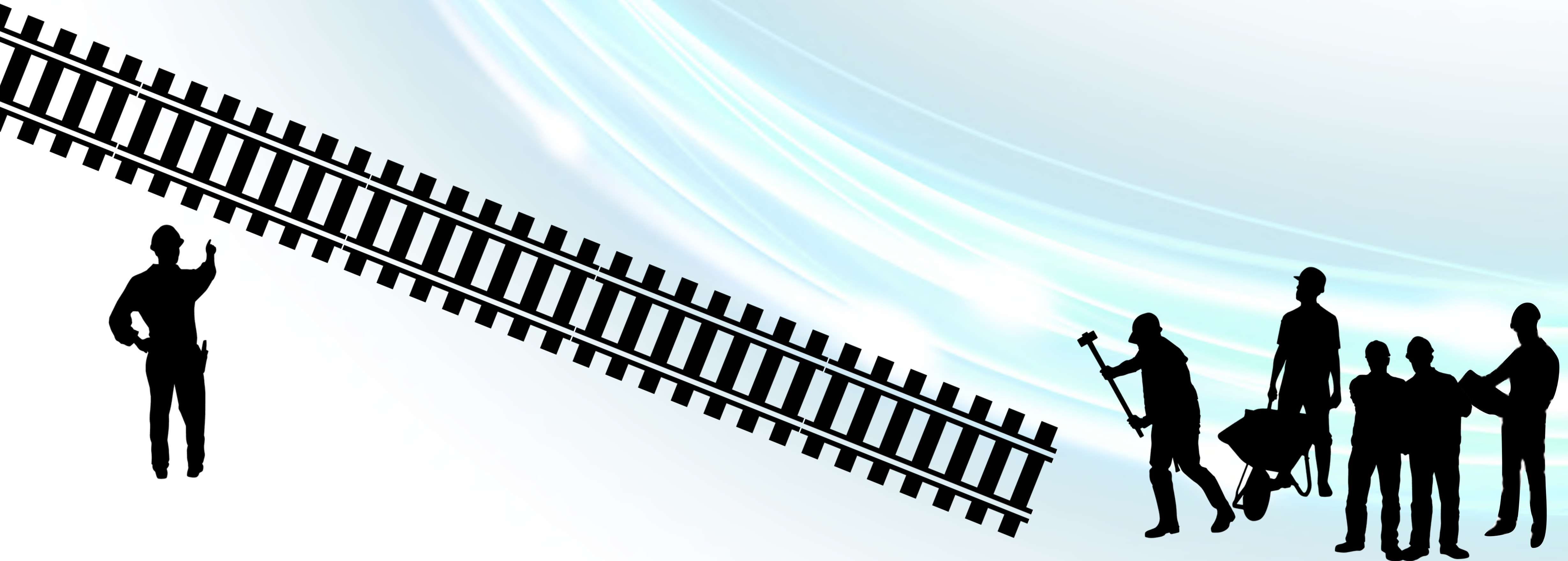
Automatisch
Associatief
Emotioneel
Intuitief

Het spoorweg dilemma: gebruik je de wissel?

Het spoorweg dilemma: duw je de man het spoor op?

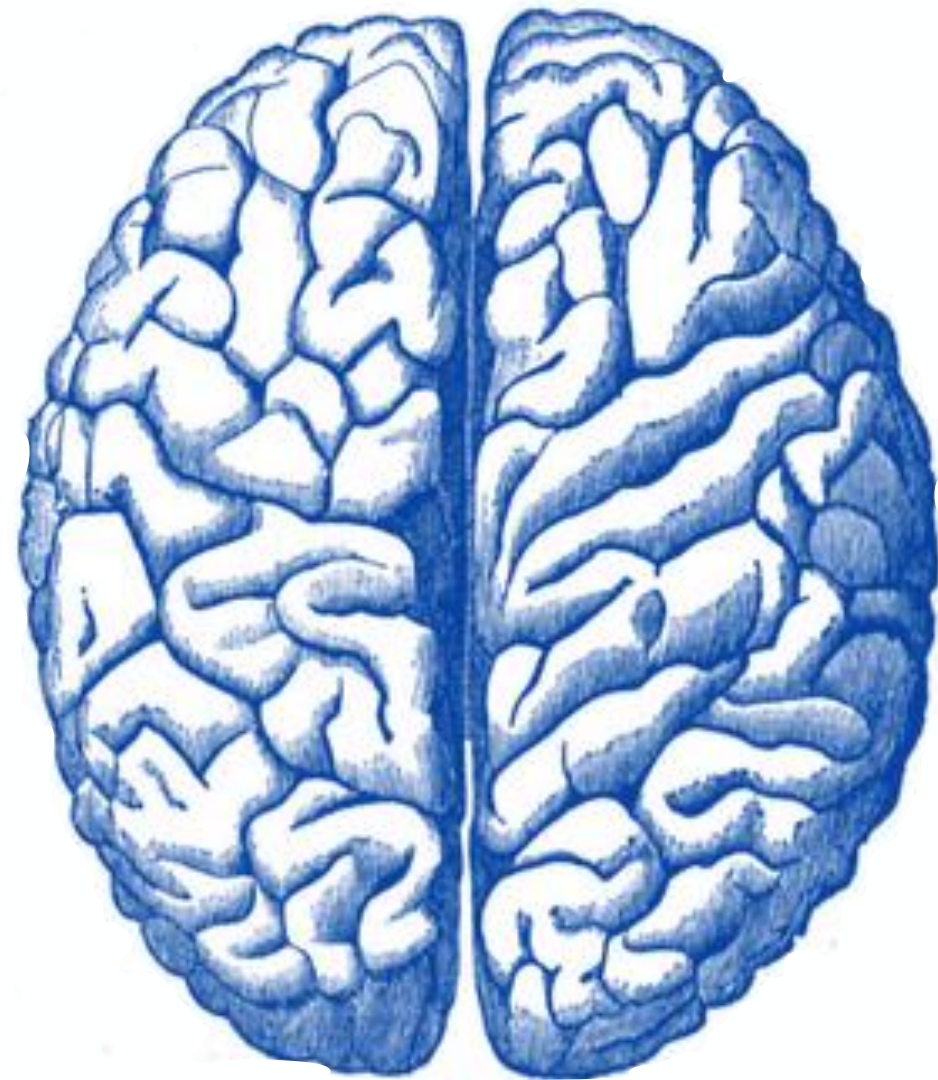

Hoe overtuig je mensen en
verander je hun gedrag?

Wat is de beste manier om het gedrag van mensen te veranderen?

Systeem 2

Langzaam

Moeizaam

Logisch redeneren

Bewust

1.

Klimaatverandering is een *zeer ernstig probleem* waar we iets aan moeten doen!

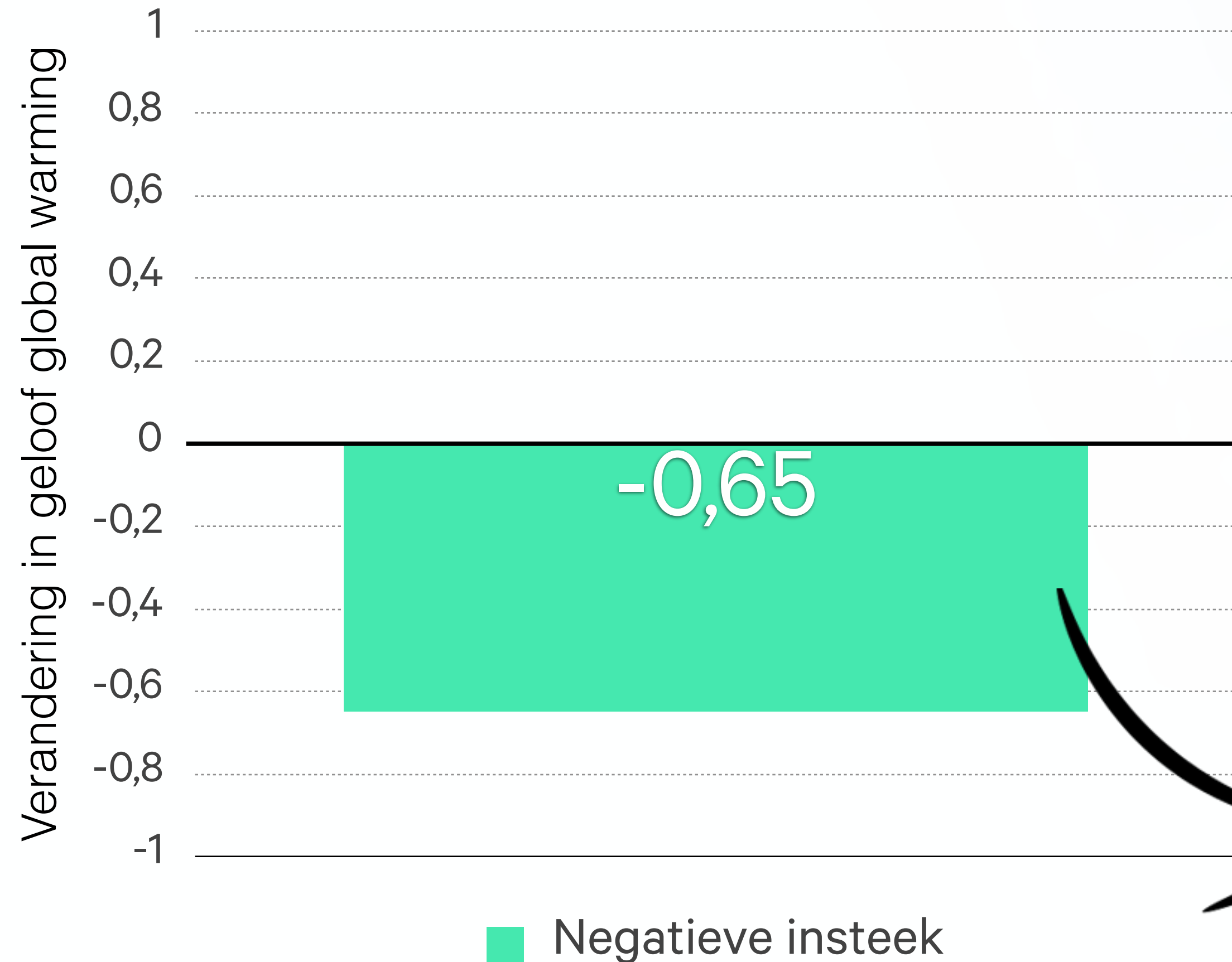
2.

We moeten *allemaal ons gedrag aanpassen*: zuiniger, bewuster en duurzamer leven!

Het werkt niet om mensen te vertellen hoe groot & ernstig het probleem is

Feinberg & Willer (2011)

Klimaatverandering is een *zeer ernstig probleem* waar we iets aan moeten doen!

Deze mensen waren significant *minder* geneigd om hun CO2 voetafdruk te verlagen

Het werkt niet om mensen te vertellen wat ze moeten doen

Frederik de Grote (1774)

Jullie moeten allemaal
aardappelen verbouwen, anders
snij ik jullie neuzen en oren eraf!

En toch is het Frederik gelukt om de aardappel populair te maken

Frederik de Grote (1774)

Ok, jullie hoeven de
aardappel niet te verbouwen

Sterker nog, niemand mag
dat doen, het is verboden!

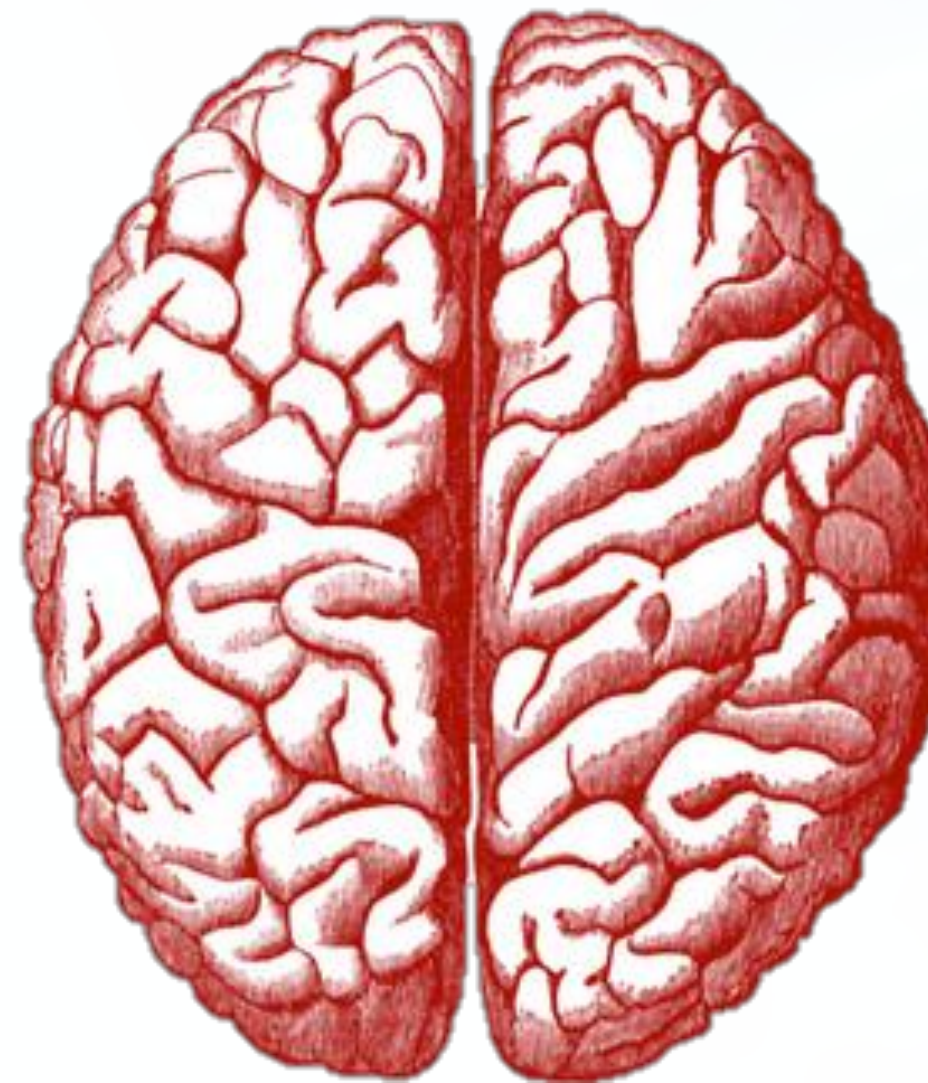
Behalve voor mij, en de
koninklijke familie..

En toch is het Frederik gelukt om de aardappel populair te maken

Frederik de Grote (1774)

Systeem 1

Automatisch

Associatief

Emotioneel

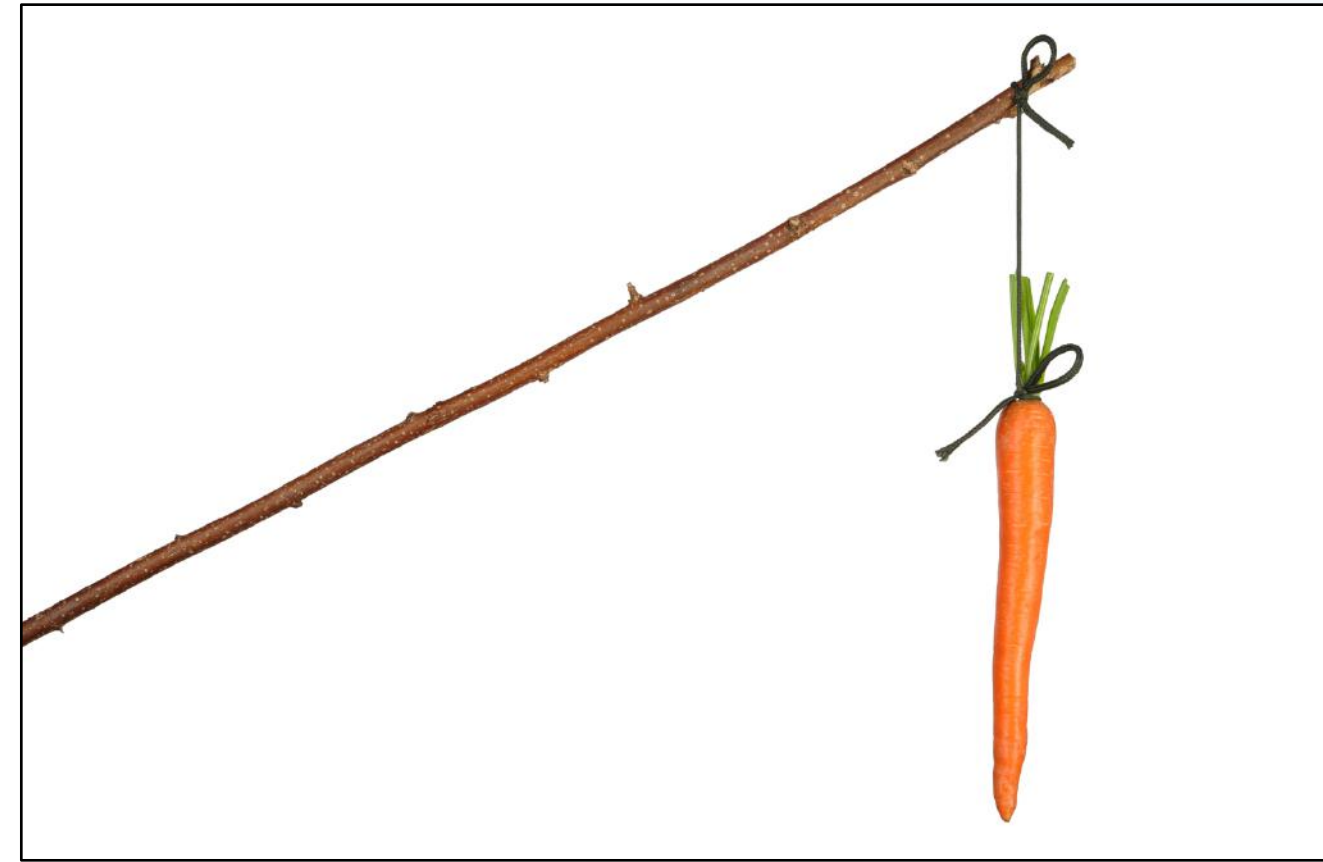
Intuïtief

Hoe activeer je gedrag door gebruik te maken van Systeem 1?

1. Trigger

2. Motivatie

3. Gemak

Hoe krijg je mensen
automatisch in beweging?

NO.

1

Activeer de juiste triggers

Een kleine trigger brengt mensen op ideeën

Schiphol, Aad Kieboom (begin jaren '90)

-80%!

46% minder
afval op
straat

De timing van het communiceren van info is cruciaal

Dallas, Liu & Ubel (2018)

510 kcal

16,3% minder
calorieën besteld

Welke pay-off werkt het beste om mensen gezonder/duurzamer te laten eten?

Professor Berger & Fitzsimons (2008)

- 1) Live the healthy way, eat 5 fruits and veggies a day
- 2) Each and every dining-hall tray needs 5 fruits and veggies a day

---

Welke pay-off werkt het beste?

Professor Berger & Fitzsimons (2008)

- 1) Live the healthy way, eat 5 fruits and veggies a day
- 2) Each and every dining-hall tray needs 5 fruits and veggies a day

Studenten vonden de eerste pay off 2x leuker dan de tweede pay off.

Daarnaast dachten ze dat de eerste pay off significant meer effect op hun gedrag zou hebben.

Welke pay-off werkt het beste?

Professor Berger & Fitzsimons (2008)

- 1) Live the healthy way, eat 5 fruits and veggies a day
- 2) Each and every dining-hall tray needs 5 fruits and veggies a day

De eerste pay off had echter **geen** effect.

De tweede pay off wél: er werd **25% meer** groente en fruit gegeten.

Door een omgevingstrigger te gebruiken stijgt de verkoop van groente & fruit

Professor Berger & Fitzsimons (2008)

Om energieverbruik te verminderen, moet je het zichtbaar maken

Thompson (2007)

40% minder
verbruik tijdens
piekuren

NO.

2

Veel triggers worden
genegeerd of afgewezen;
wat motiveert ons?

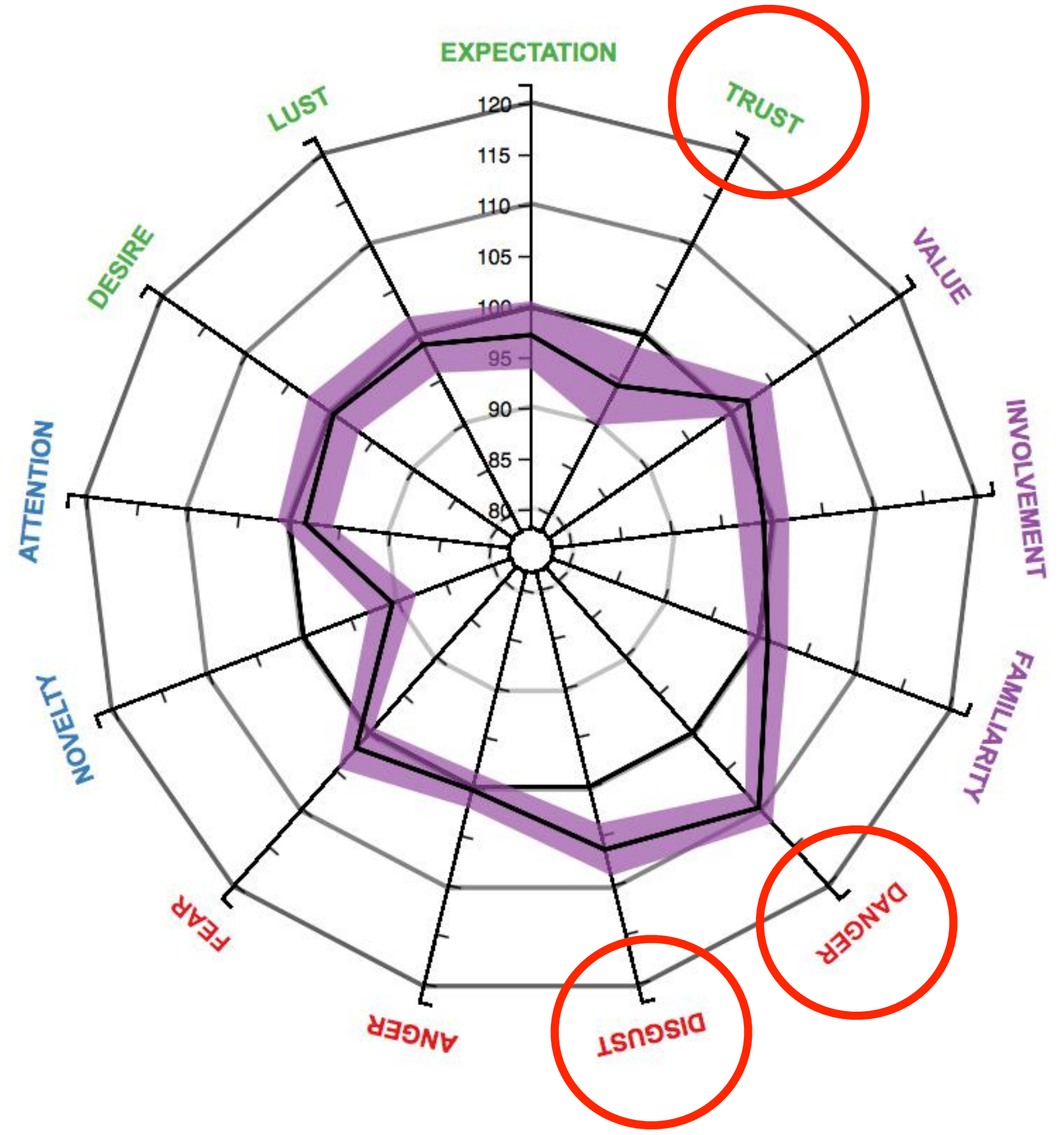

#1: Sociale acceptatie vs. Sociale afwijzing

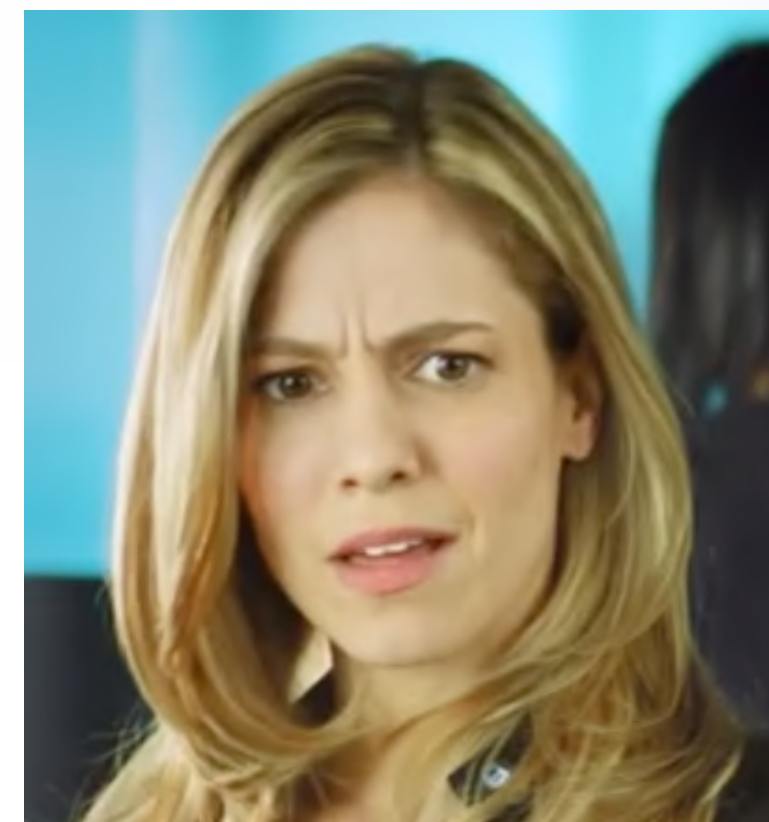
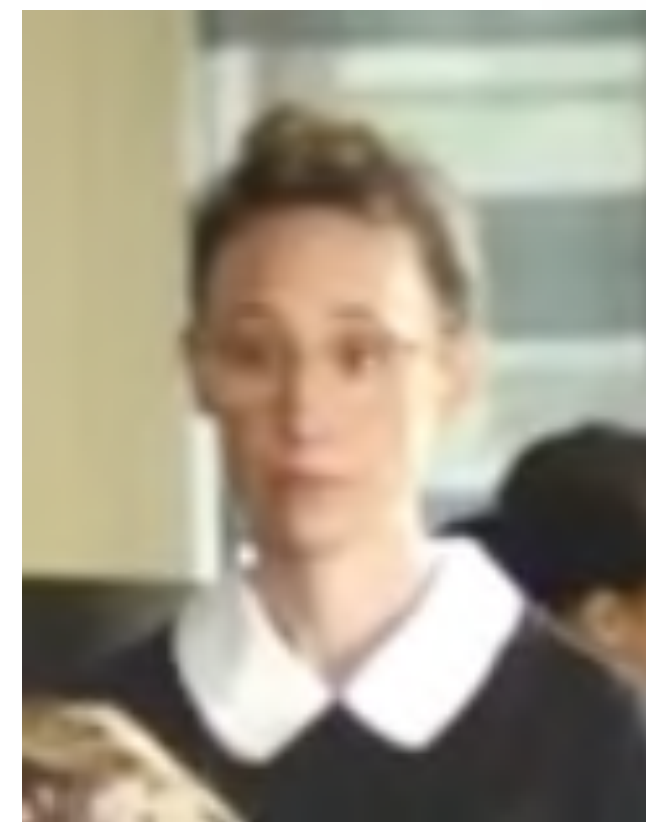
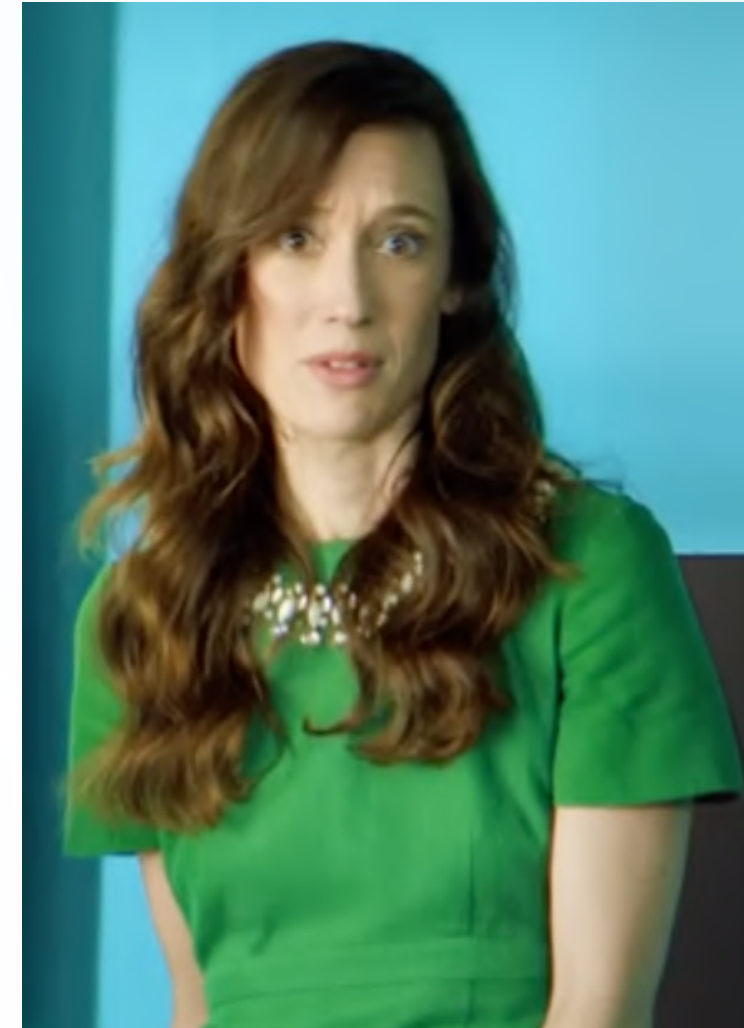
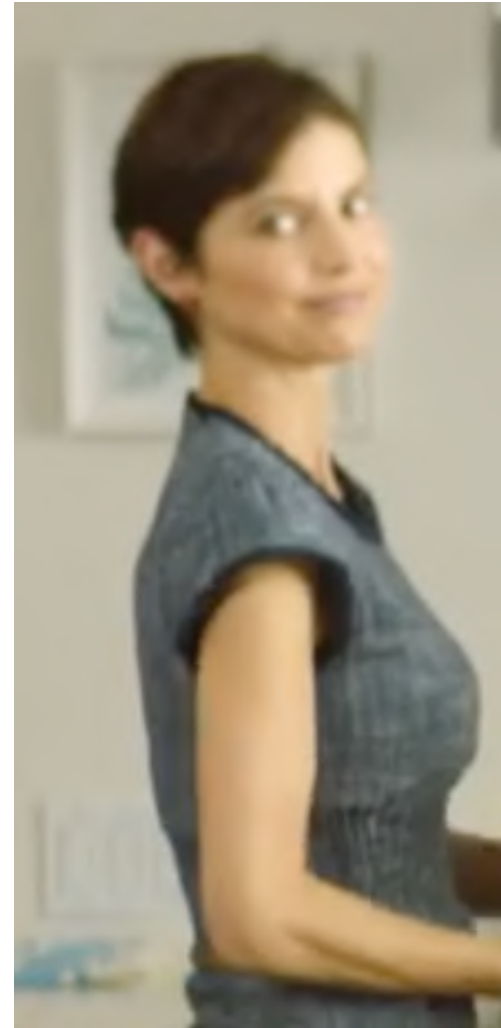
De Blokker commercial scoort vooral te hoog op negatieve emoties: afkeer

● benchmark   ● Likability   ● TVC-Blokker-2016-SarahJessicaParker-30
○ Effectivity   ○ Annoyance

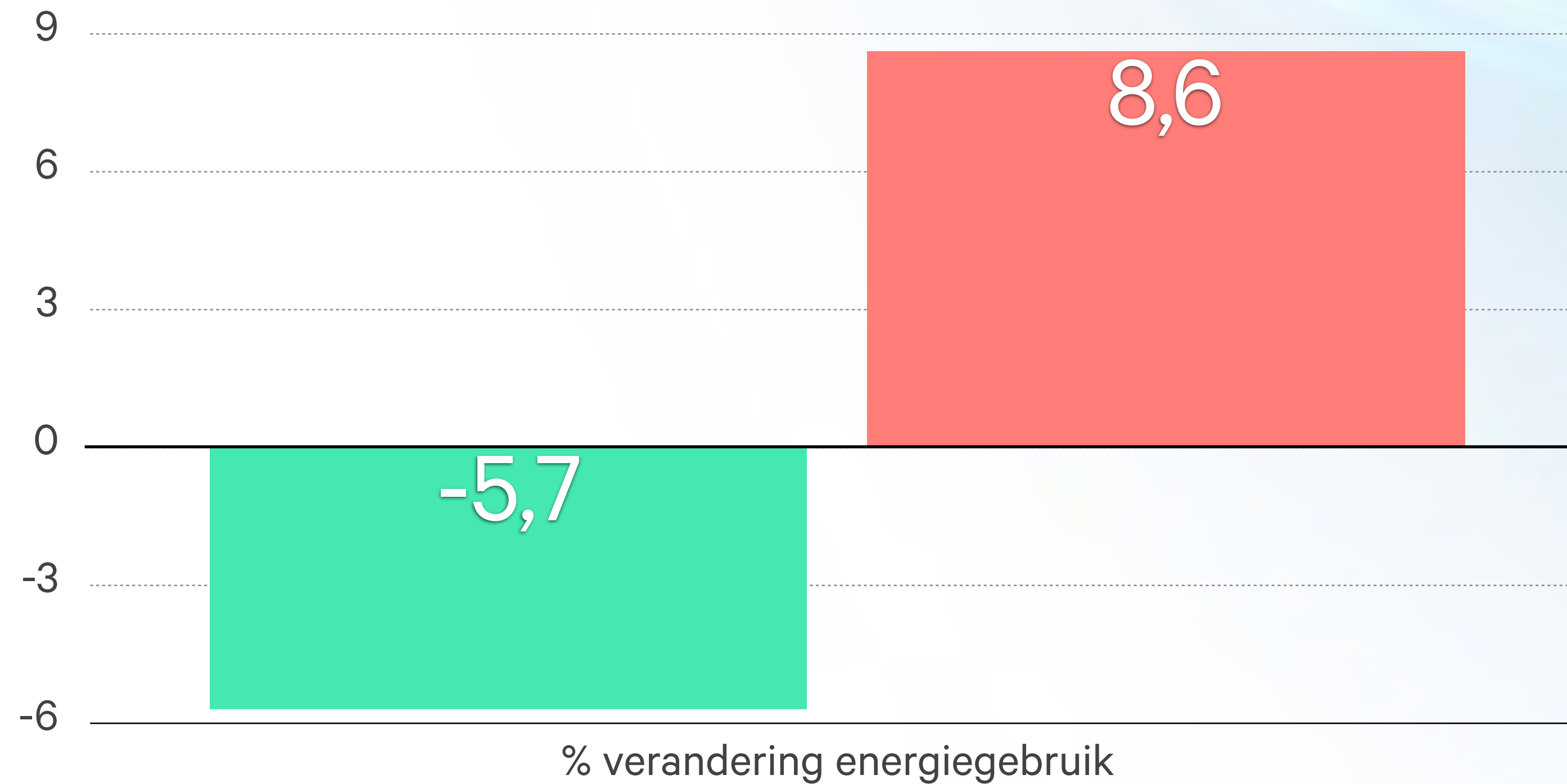
Sociale norm: onze sociale omgeving heeft een sterke invloed op ons gedrag

Ook bij energiebesparing is de invloed van een sociale norm erg sterk

Schultz et al (2007)

Hoe zorg je ervoor dat mensen minder energie gaan gebruiken?

Gelukkig is er ook een hele simpele oplossing om goed gedrag te belonen

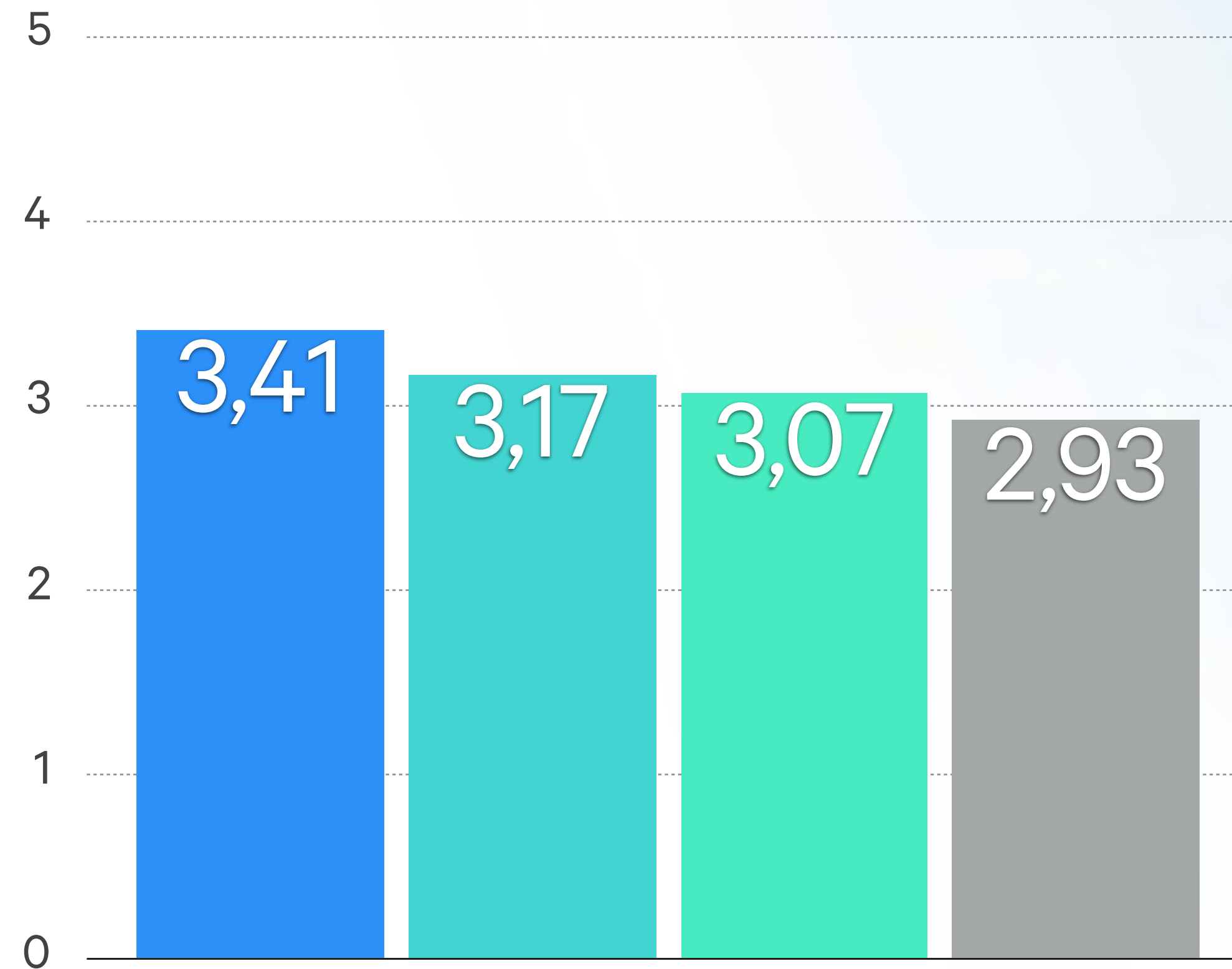
Schultz et al (2007)

We denken dat het gedrag van anderen geen invloed op ons gedrag heeft

Nolan, Schultz, Cialdini, Goldstein & Griskevicius (2008)

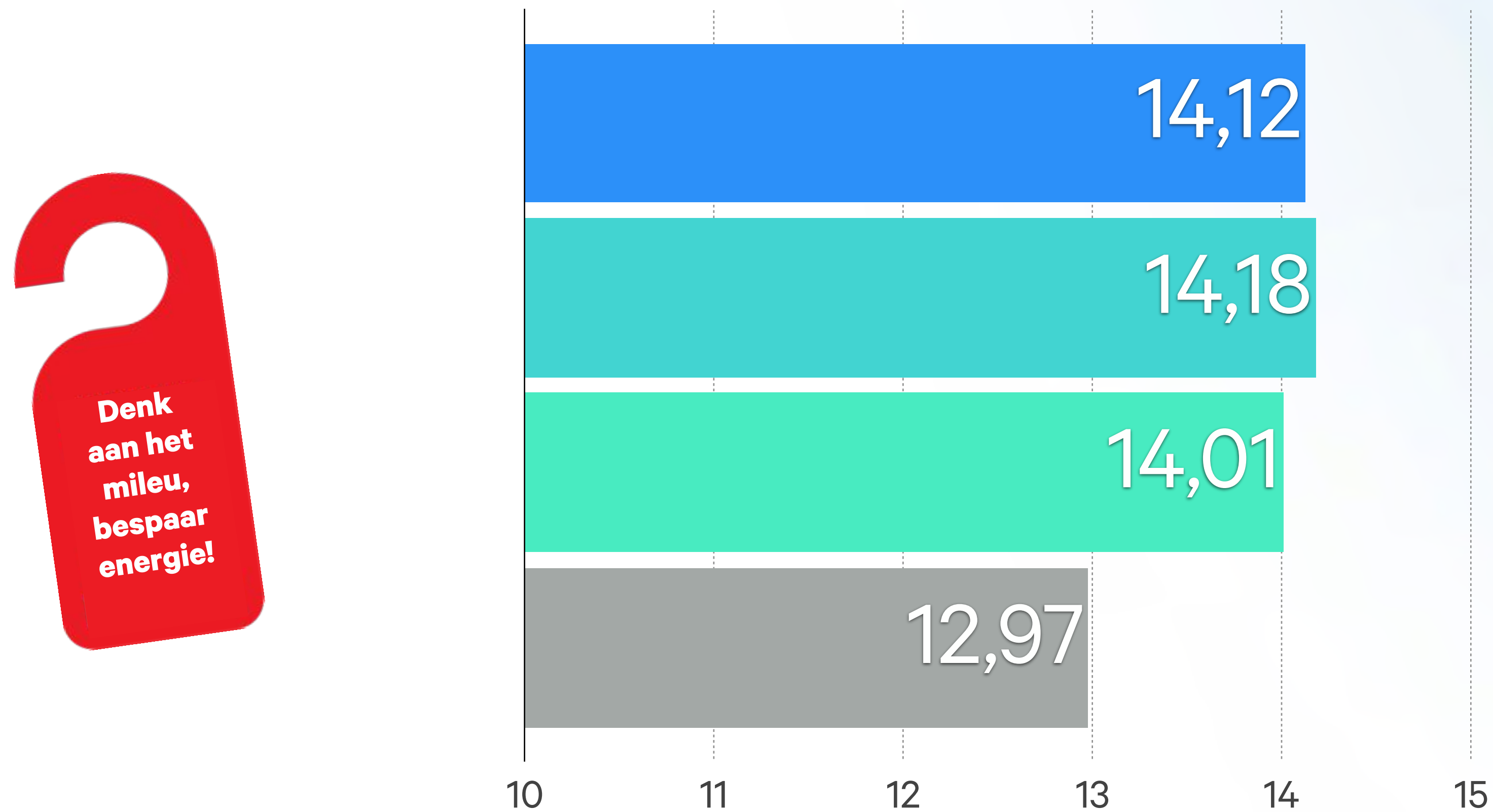
Waarom zou je energie gaan besparen?

Wat anderen doen heeft de meeste impact op ons gedrag

Nolan, Schultz, Cialdini, Goldstein & Griskevicius (2008)

Energieverbruik in kWh

#2: Genot vs. Pijn

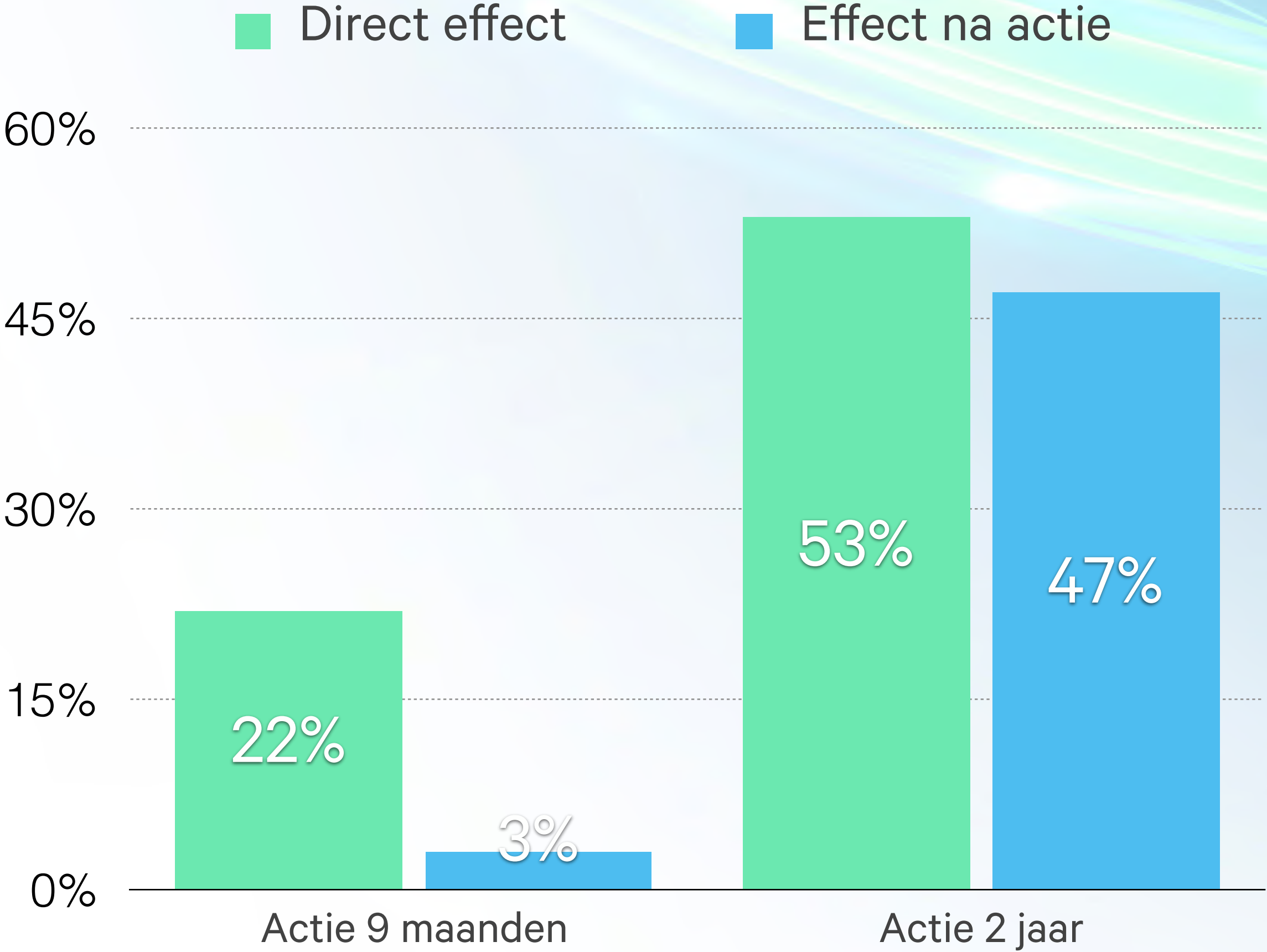
Een simpele beloning kan al een sterk effect hebben op ons gedrag

Knockaert, Bakens, Ettema & Verhoef (2011)

Een simpele beloning kan al een sterk effect hebben op ons gedrag

Knockaert, Bakens, Ettema & Verhoef (2011)

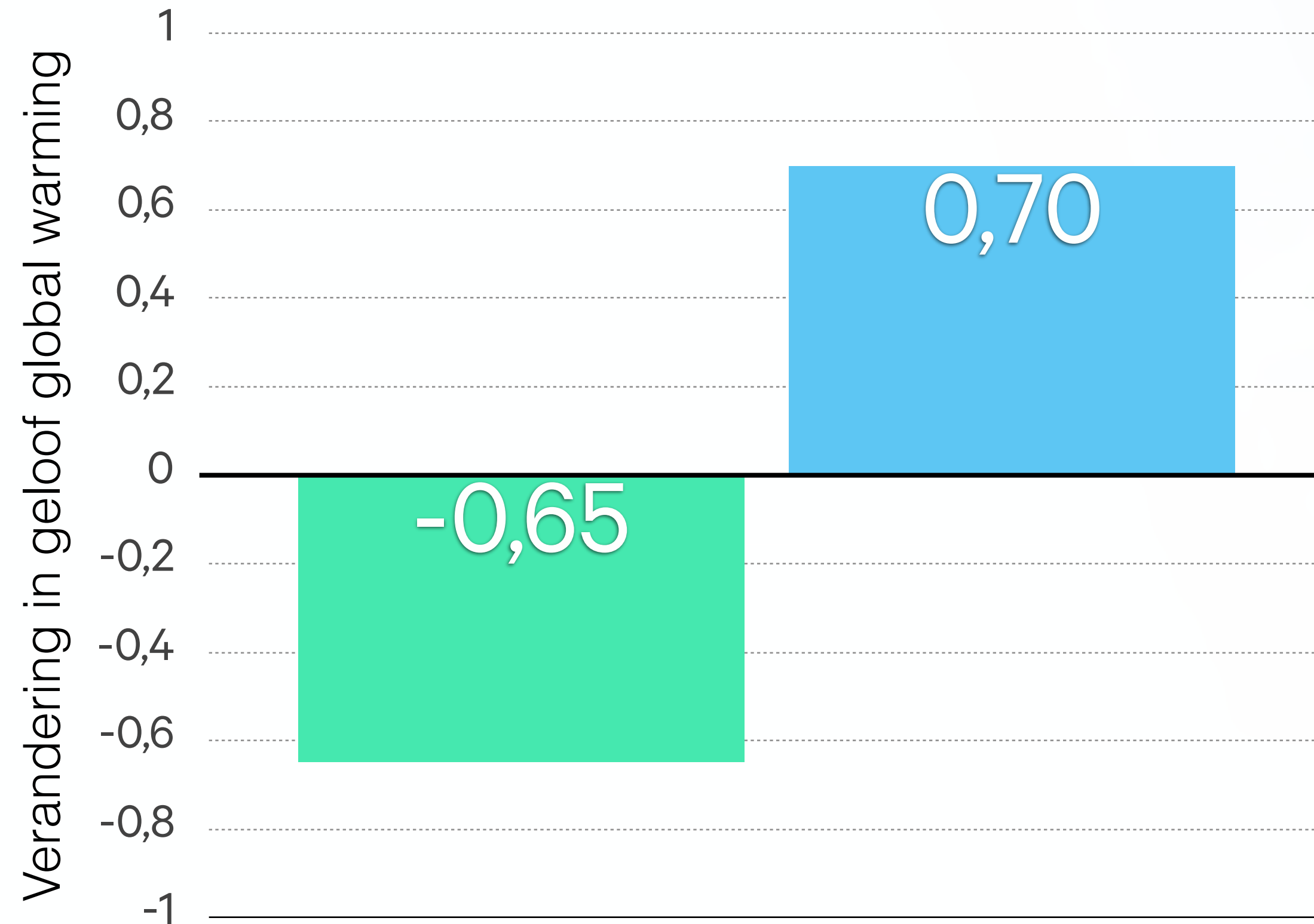

#3: Angst vs. Hoop

Het werkt niet om mensen te vertellen hoe groot het probleem is

Feinberg & Willer (2011)

Klimaatverandering is een probleem, maar *gelukkig* kunnen we er iets aan doen!

Klimaatverandering is een zeer *ernstig probleem* waar we rekening mee moeten houden!

NO. 3

Gedrag moet
makkelijk
uitvoerbaar zijn

Gemak mag ook best wat kosten

Behavioural Insights Team (2015)

3x meer
mensen doen
dit, als hun
zolder wordt
opgeruimd

Hoe makkelijker de verwerking, hoe eerder we het doen: processing fluency

Song & Schwarz (2008)

Een instructietekst voor het doen van lichamelijke oefeningen geschreven in Arial zorgde ervoor dat de lezers dachten dat de oefeningen gemiddeld 8,23 minuten duurden.

Werd dezelfde instructietekst voor het doen van oefeningen geschreven in Brush, dan zorgde dit ervoor dat de lezers dachten dat de oefeningen gemiddeld 15,1 minuten duurden.

Op eenzelfde manier was de inschatting van de bereidingstijd van een Sushi recept, geschreven in Arial, gemiddeld 22,71 minuten.

Werd dezelfde tekst geschreven in Mistral, dan zorgde dit ervoor dat de lezers dachten dat het uitvoeren van het recept gemiddeld 36,15 minuten duurde.

Ongewenst gedrag moet juist zo moeilijk mogelijk zijn

Gebruik van airconditioning kan worden verminderd door het automatisch te laten stoppen

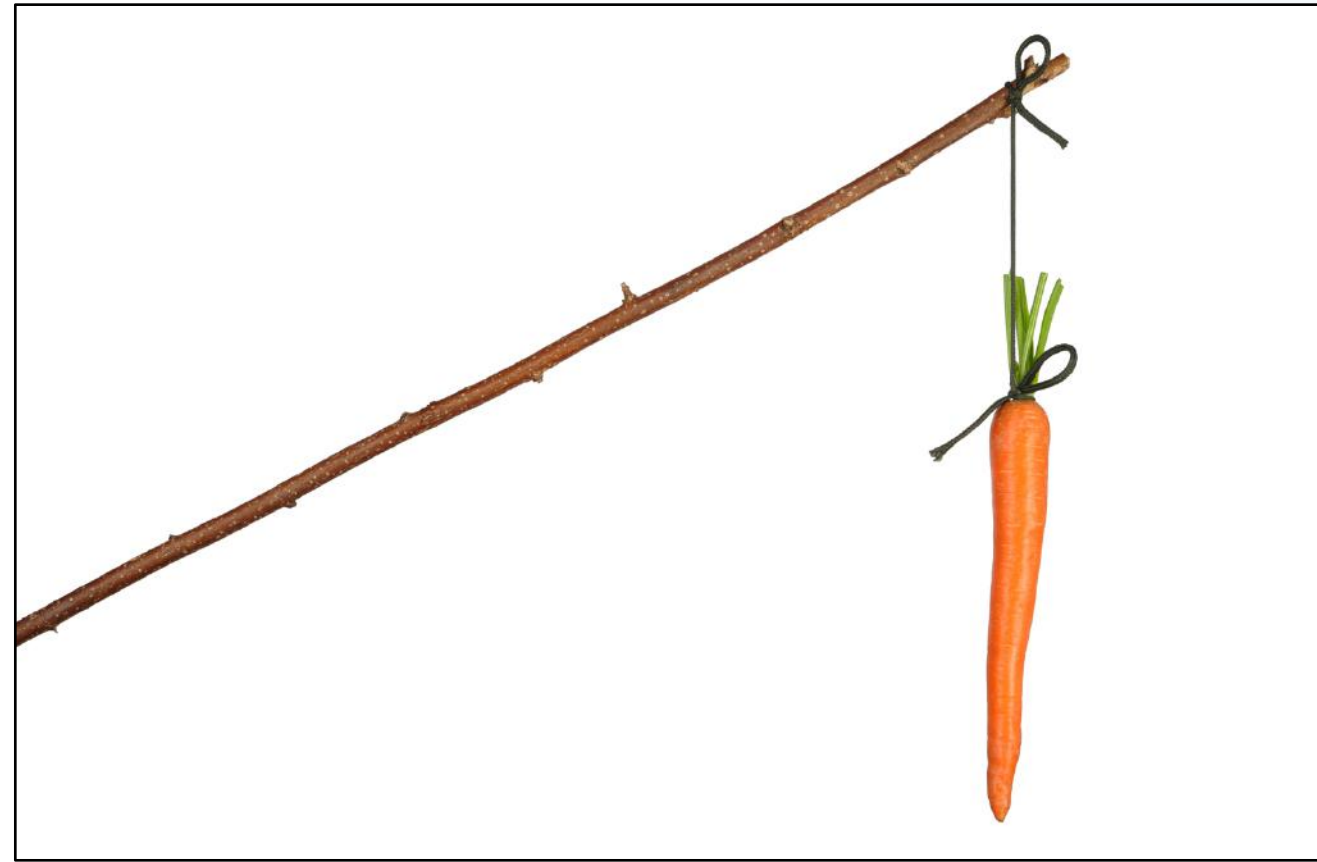
Conclusie: zorg ervoor dat het
gewenste gedrag makkelijk
uitvoerbaar is

Hoe activeer je gedrag door gebruik te maken van Systeem 1?

1. Trigger

2. Motivatie

3. Gemak

NEURENSICS
consumer neuroscience

CLOSER TO **THE TRUTH**